

Debreceni Ítéltábla

Pf.I.20.004/2024/7. szám

A Debreceni Ítéltábla a dr. Nyíri István ügyvéd (cím) által képviselt felperes neve(cím) felperesnek – a B.-né dr. P. K. kamarai jogtanácsos által képviselt alperes neve (cím) alperes ellen közigazgatási jogkörben okozott kár megtérítése iránt indított perében a Debreceni Törvényszék 10.P.21.280/2022/19. számú ítélete ellen a felperes 21. sorszám alatt benyújtott és Pf. 4. sorszám alatt pontosított fellebbezése folytán – tárgyaláson kívül – meghozta a következő

í t é l e t e t:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 150 000 (százötvenezer) forint másodfokú perköltséget.

Kötelezi a felperest arra is, hogy a határozat jogerőre emelkedésétől számított 60. napig fizessen meg a Nemzeti Adó- és Vámhivatal 10032000-01070044-09060018 számú illetékbevételei számlája javára 2 500 000 (kétmillió-ötszázezer) forint feljegyzett fellebbezési illetéket. Az illeték megfizetése során az illetékfizetési kötelezettséget tartalmazó jogerős határozatot hozó bíróság megnevezését, a bírósági ügyszámot, valamint a fizetésre kötelezett adóazonosító számát közleményként fel kell tüntetni.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

Indokolás

[1] A felperes 2013 nyarán vagy őszén felkereste az alperes Agrárügyi Főosztálya Erdőfelügyeleti Osztályának ny.-i hivatalát, mert T. I. (a továbbiakban: a felperes édesapja) meg kívánta vásárolni a napkori 09./7 helyrajzi számú, erdő művelési ágú, 37 ha 9229 m² alapterületű ingatlant (a továbbiakban: ingatlan). Erre tekintettel szóbeli tájékoztatást kért az eljáró ügyintézőtől: S. B.-tól arra vonatkozóan, hogy az ingatlant terheli-e bármilyen fizetési kötelezettséggel járó erdészeti hatósági előírás (pl.: erdőfelújítási költség vagy bírság), azon milyen állapotú és összetételű faállomány van, továbbá az édesapja miként válhat erdőgazdálkodóvá. Ezen kérdések alapján S. B. tájékoztatta a felperest az ingatlant terhelő előírásokról, annak faállományáról, valamint – általánosságban – arról is, hogy az édesapja milyen eljárás keretében kerülhet be az erdőgazdálkodók nyilvántartásába. Arra ugyanakkor a felperes nem kérdezett rá, hogy az ingatlannak van-e már nyilvántartott erdőgazdálkodója, ezért S. B. nem tájékoztatta őt arról, hogy az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról szóló 2009. évi XXXVII. törvény (a továbbiakban: Etv.) ekkor hatályos 38. §-ának (1) bekezdése alapján létrehozott adattár szerint az ingatlan nyilvántartott

erdőgazdálkodója 2026. január 1-ig a N.-i E. Zrt. (a továbbiakban: haszonbérő), amelynek 1997. május 30-tól 2025. december 31-ig haszonbérleti joga van az ingatlanon.

[2] A felperes édesapja: T. I. 2013. december 10-én adásvételi szerződést kötött az ingatlan tulajdonosával: K. Cs.-néval (a továbbiakban: eladó), amely alapján 57 000 000 Ft vételár ellenében megvásárolta tőle az ingatlant. E szerződés megkötésekor nem tudott a haszonbérő haszonbérleti jogáról, mert azt nem tartalmazta az ingatlan-nyilvántartás, továbbá ezt a terhet az eladó is eltitkolta előle. Erről csak akkor szerzett tudomást, amikor az erdészeti hatóság elsőfokon elutasította az erdőgazdálkodóként történő nyilvántartásba vétel iránti kérelmét arra hivatkozással, hogy az ingatlannak már van bejegyzett erdőgazdálkodója. Mivel pedig a haszonbérő nem járult hozzá a haszonbérleti jogának idő előtti megszüntetéséhez, a felperes édesapjának kérelmét a Nyíregyházi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság is elutasította jogerősen a 17.K.27.381/2015/16. számú ítéletével.

[3] A Debreceni Törvényszék a 2.Bf.155/2018/8. számú jogerős ítéletével az eladót és a fiát: K. A. N.-et is bűnösnek találta a felperes édesapjának sérelmére elkövetett csalás büntetében és hamis magánokirat felhasználásának vétségében, amely miatt büntetést szabott ki velük szemben, a felperes édesapja által benyújtott polgári jogi igény érvényesítését ugyanakkor egyéb törvényes útra utasította.

[4] A felperes édesapja 2022. június 11-én a felperesnek ajándékozta az ingatlant, majd 2022. augusztus 5-én a felperesre engedményezte az alperessel szemben fennálló azon követelését, amely a haszonbérő által az ingatlanon 2019-ben elvégzett gyéritésből, valamint a 2022 augusztusában megkezdett tarvágásból eredő kárának megtérítésére irányult.

[5] A felperes a módosított keresetében arra kérte a bíróságot, hogy a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: 1959. évi Ptk.) 339. §-a, 348. §-ának (1) bekezdése és 349. §-ának (1) bekezdésére alapján kötelezze az alperest 441 248 436 Ft kártérítés és járulékeinak megfizetésére. Arra hivatkozott, hogy az alperes erdészeti ügyintézője megsértette az Etv. 18. §-ának (6) bekezdését, mert nem tájékoztatta őt a haszonbérő haszonbérleti jogáról és arról sem, hogy a haszonbérő az ingatlan nyilvántartott erdőgazdálkodója. Amennyiben e tájékoztatást megkapta volna, az édesapja nem vásárolta volna meg az ingatlant, így nem szenvedte volna el azt a kárt, amely a haszonbérő által 2019-ben elvégzett gyéritésből és 2022-ben megkezdett tarvágásból eredt.

[6] Az alperes érdemi ellenkérelme a kereset elutasítására irányult. Arra hivatkozott, hogy a követelés elévült, továbbá idő előtti is, mert a felperes csak akkor érvényesíthetne igényt vele szemben, ha a kárát az eladótól nem tudta volna behajtani. Nincs okozati összefüggés sem a kár és a károkozóként megjelölt magatartás között, mert a felperes nem kérdezett rá az erdőgazdálkodó személyére, ezért erről az ügyintézőnek nem is kellett tájékoztatnia őt. Az Etv. szerződéskötéskor hatályos 38. §-ának (1) bekezdése, valamint az Etv. végrehajtásáról szóló 153/2009. (XI.13.) FVM rendelet (a továbbiakban: Vhr.) 22. §-ának (1)-(3) bekezdései szerint az adattárból betekintés útján egyébként sem lehetett adatszolgáltatást kérni, ezért a felperes édesapjának írásbeli tájékoztatást kellett volna kérnie az adattár tartalmáról, így tudomást szerezhetett volna arról, hogy az ingatlannak már van bejegyzett erdőgazdálkodója. A felperes kompetenciahiányos magánszakvélemény alapján, tévesen számította ki a haszonbérő által kitermelt famennyiségből eredő kárát, továbbá nem vonta le a kitermelési költségeket és az általa kapott haszonbért sem. Az édesapja nem kérte a haszonbér felemelését, továbbá úgy nyilatkozott, hogy nem kívánja kitermelni az ingatlanon álló faállományt, így ebből eredően nem is érhetette őt kár.

[7] Az elsőfokú bíróság a fellebbezett ítéletével a keresetet elutasította, és kötelezte a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek 3 000 000 Ft elsőfokú perköltséget, az államnak pedig 1 500 000 Ft feljegyzett kereseti illetéket.

[8] A határozatának indokolása szerint a keresetet az 1959. évi Ptk. alkalmazásával kellett elbírálni, mert az állított jogsértés 2013-ban történt. Mivel pedig az ekkor hatályos, a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: 1952. évi Pp.) közigazgatási perekre vonatkozó szabályai szerint nem lehetett pert indítani a jogsértés közigazgatási bírói úton való megállapítása iránt, a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 24. §-ának (3) bekezdésében foglalt keresetindítási feltételt nem kellett teljesíteni. Nem volt alapos az alperes elévülési kifogása sem, mert a kár a 2019. és 2022. évi fakitermelések miatt elmaradt haszonból eredt, így az nem 2013-ban, hanem 2019-ben és 2022-ben vált esedékessé, az ötéves elévülési idő tehát a keresetindításig nem telt el. A követelés nem volt idő előtti sem, mert közös károkozás esetén a károkozók felelőssége egyetemleges, ezért a felperes nem volt köteles arra, hogy a kárigényét először a követlen károkozóval: az eladóval szemben kísérelje meg érvényesíteni. A büntetőbíróság nem az elmaradt haszonból, hanem a haszonbérlet miatti értékcsökkenésből eredő kárt ítélte meg a felperesnek, így az szintén nem érintette ezt a pert.

[9] Erre tekintettel érdemben kellett megvizsgálni, hogy fennállnak-e a kártérítés jogszabályi feltételei. Ennek során az Etv. és a Vhr. 2013-ban hatályos szövegét kellett alkalmazni, amely szerint az erdőgazdálkodói nyilvántartás nyilvános, közhiteles hatósági nyilvántartásnak minősült [Etv. 18. §-ának (6) bekezdése], annak tartalmáról azonban az erdészeti hatóság csak díjfizetés ellenében szolgáltatathatott adatot, betekintés alapján nem [Vhr. 22. §-ának (1) bekezdése]. Ezért az alperes ügyintézőjének nem kellett volna szóbeli tájékoztatást nyújtania a felperesnek, de ha mindezt mégis megtette, akkor e tájékoztatásért az alperes valóban felelős lehet.

[10] Annak eldöntése során, hogy ez a felelősség fennáll-e, a tájékoztatás tartalmát kellett megvizsgálni, amelyet az alperes tagadásával szemben a felperesnek kellett bizonyítania. Ebben a körben pedig a felperes ellentmondásos nyilatkozatokat tett, mert a keresetlevelében még arra hivatkozott, hogy az ügyintéző kifejezetten azt mondta neki és az édesapjának, hogy az ingatlanuk nincs haszonbérletre, a személyes meghallgatásakor azonban már azt adta elő, hogy csak egyedül beszélt az ügyintézővel, amelynek során nem érintették sem az haszonbérletet, sem pedig az erdőgazdálkodó személyét. A beszélgetés másik résztvevője: S. B. tanú szintén azt vallotta, hogy döntően szakmai kérdésekről tárgyaltak: arról, hogy milyen faállomány van az ingatlanon, továbbá terheli-e azt valamilyen hatósági előírás vagy bírság. A felperes a tanú szerint sem tett fel konkrét kérdést arra vonatkozóan, hogy ki az ingatlan erdőgazdálkodója, mint ahogy azt sem kérdezte meg, hogy van-e azon haszonbérleti jog, így erről nem adott tájékoztatást neki. Kizárólag általánosságokat mondott arról, hogy a felperes édesapja a tulajdonjog megszerzését követően hogyan válhat erdőgazdálkodóvá, amely nem tekinthető téves vagy félrevezető tájékoztatásnak. Az erdőgazdálkodó személyéről és a haszonbérletről a felperesnek – díj ellenében – írásbeli tájékoztatást kellett volna kérnie az alperestől, amelyet nem tett meg.

[11] Erre tekintettel a felperes nem bizonyította az általa sérelmezett tájékoztatás és a kára közötti okozati összefüggést, ezért az elsőfokú bíróság a kártérítési keresetet elutasította, és a Pp. 83. §-ának (1) bekezdése, valamint 102. §-ának (1) bekezdése alapján a pereszes felperest kötelezte a feljegyzett kereseti illetéknek és az alperes jogi képviselői munkadíjából álló elsőfokú perköltségének a megfizetésére. Ez utóbbi összegét a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII.22.) IM. rendelet (a továbbiakban: R.) 3. §-ának (6) bekezdése alapján mérsékelte 3 000 000 Ft-ra, mert az alperest képviselő jogtanácsos csupán két tárgyaláson vett részt és két érdemi beadványt szerkesztett.

[12] A felperes a pontosított fellebbezésében elsődlegesen azt kérte, hogy az ítéltábla közbenső ítélettel változtassa meg az elsőfokú ítéletet, és állapítsa meg, hogy a követelésének jogalapja fennáll. Arra hivatkozott, hogy az elsőfokú bíróság a tévesen

megállapított tényállásból hibás következtetésre jutott. S. B. tanú ugyanis – vele egyezően – azt adta elő, hogy általánosságban valóban elmondta: mit kell tennie az édesapjának ahhoz, hogy az ingatlan erdőgazdálkodója legyen. Ez volt az a jogszabálysértő módon: szóban adott megtévesztő tájékoztatás, amely miatt a felperes úgy gondolta: nem számít, hogy van-e bejegyzett erdőgazdálkodója az ingatlandnak, mert az a tulajdonosváltáskor úgyszólván módosulni fog. Erre tekintettel az alperes magatartása és a kár között igenis fennáll az okozati összefüggés, ezért az elsőfokú bíróság tévesen utasította el a keresetet.

[13] A felperes másodlagos fellebbezési kérelme arra irányult, hogy az ítéltábla szállítsa le az általa fizetendő elsőfokú perköltséget 1 000 000 Ft-ra, mert az elsőfokú bíróság által megállapított jogi képviselői munkadíj az alperes jogtanácsosa által kifejtett tevékenységhez képest eltúlzott.

[14] Az alperes a fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte. Egyetértett annak indokolásával, amelyet azzal egészített ki, hogy a felperes nemcsak az elhangzott szóbeli tájékoztatás tartalmát, hanem azt sem igazolta, hogy pontosan milyen kérdéseket tett fel az ügyintézőnek, így a keresete – a Kúria Pfv.20.074/2013/3. számú ítéletére is figyelemmel – ezen okból sem volt alapos. Az elsőfokú bíróság már mérsékelte az őt megillető elsőfokú jogi képviselői munkadíjat, további díjcsökkentés pedig nem indokolt.

[15] Az ítéltábla az elsőfokú ítélet felülbírálata során nem lépte át a fellebbezés és az ellenkérelem korlátait [Pp. 370. §-ának (1) bekezdése], nem észlelt ugyanis olyan eljárási szabálysértést vagy téves anyagi pervezetést, amely erre okot adott volna [Pp. 370. §-ának (2)-(4) bekezdései]. Erre tekintettel – fellebbezés hiányában – nem vizsgálhatta, hogy az elsőfokú bíróság helyes jogi álláspontra helyezkedett-e a Pp. 24. §-a (3) bekezdésének alkalmazhatóságával, az alperes elévülési kifogásával, és a per tárgyát képező követelés időelőttiiségével kapcsolatban, hanem kizárólag abban foglalatott állást, hogy az elsőfokú bíróság az elsődleges fellebbezésben felsorolt indokok miatt jogszerűtlenül utasította-e el a keresetet arra hivatkozással, hogy nincs okozati összefüggés a sérelmezett magatartás és a kár között. Az elsődleges fellebbezés alaptalansága esetén pedig csupán arról hozhatott döntést, hogy a másodlagos fellebbezésben foglalt indokok alapján szükséges-e az alperesnek megítélt elsőfokú jogi képviselői munkadíj további mérséklése. Ennek eredményeként mind az elsődleges, mind pedig a másodlagos fellebbezést alaptalannak találta.

[16] Az elsőfokú bíróság a tényállást a fellebbezéssel érintett körben túlnyomórészt helyesen állapította meg. Azt az ítéltábla – a csatolt büntetőügy iratai alapján – csupán annyiban pontosítja, hogy a Debreceni Törvényszék a 2.Bf.155/2018/8. számú jogerős ítéletével nem adott helyt a felperes édesapja által az eladóval és a fiával szemben előterjesztett polgári jogi igénynek, hanem annak érvényesítését egyéb törvényes útra utasította. Az így pontosított tényállás alapján az elsőfokú bíróság helyesen következtetett arra, hogy a felperes keresete a sérelmezett magatartás és a kár közötti okozati összefüggés hiánya miatt alaptalan. Az ítéltábla egyetért az általa kifejtett indokokkal is, amelyeket nem kíván megismételni, a fellebbezés tükrében ugyanakkor az alábbiakat emeli ki.

[17] Ahogy azt az elsőfokú bíróság is helyesen kifejtette: nem alapozta meg az alperes felelősségét önmagában az, hogy az ügyintézője – az akkor hatályos Vhr. 22. §-ának (1) bekezdését megsértve – betekintés alapján szóbeli tájékoztatást adott az adattár tartalmáról, ez az eljárási szabálysértés ugyanis nincs okozati összefüggésben azzal, hogy a felperes édesapja az ingatlan megvásárlása mellett döntött. A felperes maga sem arra alapította a keresetét, hogy az alperes nem írásban, hanem szóban adott tájékoztatást neki, hiszen ő sem díj ellenében és írásban, hanem csupán díj nélkül és szóban kért információkat. A kereset valójában azon alapult, hogy a felperes félrevezető tájékoztatást kapott az ügyintézőtől, amelyet azonban – az elsőfokú ítéletben foglalt helyes indokok miatt – nem tudott bizonyítani. E körben S. B. tanú a felperessel egyezően azt vallotta, hogy a

beszélgetésük során egyáltalán nem tértek ki arra: van-e haszonbérelője vagy bejegyzett erdőgazdálkodója az ingatlandnak, erre vonatkozóan tehát a tanú semmilyen tájékoztatást nem adott a felperesnek. A vallomása szerint az ingatlant érintő erdészeti adatokon kívül csupán általános információkat mondott neki arról, hogy az édesapja a tulajdonszerzést követően milyen eljárás keretében kérheti magát erdőgazdálkodóként nyilvántartásba vetetni, amelynek félrevezető vagy megtévesztő jellegét a felperes nem igazolta. Erre tekintettel a felperes ezen általános információk alapján nem juthatott olyan következtetésre, hogy az ingatlandnak nincs bejegyzett erdőgazdálkodója, vagy ha van is, őt a tulajdonosváltásra tekintettel törölni fogják, ilyeneket ugyanis a tanú a felperes saját állítása szerint sem mondott neki. Mindezek miatt helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy az alperes által adott tájékoztatás és a felperes perrel érintett kára között nincs igazolt okozati kapcsolat, mert a felperes nem bizonyította, hogy az alperes ügyintézője megtévesztette őt. Erre tekintettel jogszerűen utasította el a kártérítés iránti keresetet, az elsődleges fellebbezés tehát nem foghatott helyt.

[18] Nem értett egyet az ítéltábla a felperes azon érvelésével sem, hogy az elsőfokú bíróság túlzott mértékű jogi képviselői munkadíj megfizetésére kötelezte őt. E munkadíjat ugyanis az elsőfokú bíróság az R. 3. §-a (2) bekezdésének c) pontja alapján járó 6 612 484 Ft-nál lényegesen alacsonyabb összegre: 3 000 000 Ft-ra mérsékelte, figyelemmel arra, hogy az alperes jogtanácsosa csupán két előkészítő iratot szerkesztett és két tárgyaláson vett részt. Az R. 3. §-ának (6) bekezdése alapján további díjcsökkentés nem volt indokolt, mert az alperes jogi képviselője az igen magas perértékhez igazodva, határidő mulasztása nélkül, kellő gondossággal, megfelelő szakmai színvonalon végezte a munkáját, ezért a másodlagos fellebbezés is alaptalannak bizonyult.

[19] A kifejtett okok miatt az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 383. §-ának (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

[20] A fellebbezés nem vezetett eredményre, ezért az ítéltábla a másodfokon is pervesztes felperest kötelezte a feljegyzett fellebbezési illetéknek és az alperes jogi képviselői munkadíjból álló másodfokú perköltségének a megfizetésére [Pp. 83. §-ának (1) bekezdése, 102. §-ának (1) bekezdése]. Ez utóbbi összegét az R. 3. §-ának (6) bekezdése alapján a felszámítottal egyezően: 150 000 Ft-ban határozta meg, az alperes jogi képviselője ugyanis a fellebbezési ellenkérelmében túlnyomórészt az elsőfokon megtett nyilatkozatait ismételte meg. Erre az összegre nem kellett felszámítani az ügyvédi tevékenységet terhelő általános forgalmi adót, mert az alperest a jogtanácsosa képviselte.

Debrecen, 2024. március 19.

Dr. Bakó Pál s.k. a tanács elnöke, Dr. Molnár Tibor Tamás s.k. előadó bíró, Dr. Répássy Árpád s.k. bíró